МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Приймальної комісії
академік НАМН України професор
_____Ю. В. Вороненко
«08» 02 2017 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ДО АСПІРАНТУРИ
за науковою спеціалізацією
«НЕРВОВІ ХВОРОБИ»
14.01.15

Київ - 2017 рік

Програма іспиту в аспірантуру за спеціальністю 14.01.15 «Нервові хвороби» розроблена співробітниками кафедри Неврології №1, кафедри Неврології №2, кафедри Неврології та рефлексотерапії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика.

СКЛАД ПРЕДМЕТНОЇ КОМІСІЇ:

Головченко Ю І.	професор, д.мед.н., завідувач кафедри неврології №1 НМАПО імені П. Л. Шупика;
Ткаченко О. В.	професор, д.мед.н., завідувач кафедри неврології №2 НМАПО імені П. Л. Шупика;
Свиридова Н. К.	професор, д.мед.н., завідувач кафедри неврології та рефлексотерапії НМАПО імені П. Л. Шупика;
Слободін Т. М.	професор кафедри, д.мед.н., НМАПО імені П. Л. Шупика;
Чуприна Г. М.	к.мед.н., доцент кафедри неврології та рефлексотерапії НМАПО імені П. Л. Шупика

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основу програми іспиту до аспірантури зі спеціальності «Нервові хвороби» 14.01.15 складають усі розділи загальної та спеціальної неврології, особлива увага приділена питанням топічної діагностики уражень нервової системи та найбільш актуальним нозологіям, а також сучасним методам діагностики у клініці нервових хвороб, окремим аспектам нейроофтальмології та отоневрології. Включені питання з історії розвитку світової та вітчизняної неврології та організації неврологічної служби в Україні. Крім того, програма передбачає зв'язок із суміжними дисциплінами, зокрема анатомією, нормальною та патологічною фізіологією, медичною генетикою, нейрохірургією, ендокринологією.

Список літератури включає найважливіші наукові доробки як вітчизняних авторів, так і зарубіжних із питань теоретичної та практичної неврології.

Програма
вступних іспитів до аспірантури
за спеціальністю "Нервові хвороби" 14.01.15

Соціальна медицина:

- Основні шляхи медичної та соціальної реабілітації неврологічних хворих та інвалідів.
- Етапи та види медичної та соціальної реабілітації неврологічних хворих.

Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи:

- Структурно-функціональна організація нервової системи, основні дані з філогенезу, онтогенезу, гістопатології.
- Аферентні системи спинного мозку.
- Будова та функції спинного мозку.
- Рефлекторно-рухова функція нервової системи.
- Черепно-мозкові нерви, будова та функція.
- Вегетативна нервова система.

Анатомія та фізіологія центральних апаратів.

- Кора та біла речовина півкуль головного мозку.
- Екстрапірамідна система. Анатомія, фізіологія, методи дослідження
- Периферійна нервова система, будова та функції.

Синдромологія уражень нервової системи. Топічна діагностика:

- Синдроми ураження спинного мозку різних на рівнях.
- Центральний та периферичний параліч
- Порушення вищих коркових функцій.
- Порушення свідомості.
- Дослідження порушень координації рухів.
- Нейропатія, класифікація. Клінічний розбір хворих з нейропатіями променевого, ліктьового та серединного нервів.
- Синдроми ураження сегментарних відділів вегетативної нервової системи.

Методи обстеження в неврології:

1. Клініко-неврологічне обстеження.
   - Загальноклінічне обстеження.
   - Дослідження неврологічного статусу.
   - Особливості дослідження неврологічного статусу в дитячому віці.
   - Особливості обстеження при невідкладних станах.
   - Оцінка даних офтальмологічного обстеження.

- Оцінка даних отоневрологічного обстеження.
- Нейропсихологічне обстеження (принципи та засади проведення, оцінка даних).

2. Люмбальна пункція (принцип, методика проведення, показання, протипоказання, ускладнення).
3. Лабораторні методи обстеження в неврології.
4. Інструментальні методи обстеження в неврології(принципи, методика виконання, покази та протипокази):

- Електроенцефалографія.
- Реоенцефалографія.
- Електроміографія.
- Ультразвукові методи .
- Ультразвукова доплерографія .
- Рентгенологічні методи(краніографія, спонділографія, ангіографія, мієлографія).
- Комп'ютерна томографія головного та спинного мозку.
- Ядерно-магнітно-резонансна томографія головного та
- спинного мозку.
- Позитронно-емісійна томографія.
- Радіоізотопне дослідження в неврології.
- Оцінка даних медико-генетичних методів дослідження в
- неврології.

- **Спадкові, дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи. Вроджені аномалії. ДЦП.**
- Нейрометаболічні спадкові захворювання:
- Лейкодистрофії з порушенням обміну амінокислот, лізосомальні захворювання, інші хвороби накопичення;
- Захв. з переважним ураженням сірої речовини головного мозку: хв. Тея-Сакса, ліпідози, глікогенози, мукополісахаридози;
- Захв. з ураженням білої та сірої речовини головного мозку: синдр. Лея, мітохондріальні енцефалопатії, пероксомні захв.;
- Захв. з переважним ураженням базальних гангліїв: гепатолентикулярна дегенерація, хв. Фара, хв. Галлервордена-Шпатца, хв. Гентінгтона.
- Дегенеративно-спадкові захв. спинного мозку:
- Спінальні м'язові атрофії,
- Спадкова спастична парпплегія,
- Боковий аміотрофічний склероз,
- Спіноцеребелярні атаксії.
- Спадкові поліневропатії: моторно- сенсорні, порфірія, сімейний амілоїдоз.
- Вроджені міопатії.
- Вроджені міастенічні синдроми.

- Спадкові вегетативні та трофічні порушення: сімейна дизавтономія Райлі-Дея, вроджена нечутливість до болю, вроджена сенсорна невропатія з ангідрозом.
- Сирингоміелія та сиренгобульбія
- Дистопії нервової системи.
- ДЦП

Ураження периферичного відділу нервової системи.

- Загальна клінічна характеристика.
- Додаткові методи обстеження
- Класифікація та кількісна оцінка уражень периферійних нервів.
- Ураження сплетень- травмвтичні та нетравмвтичні, диф. діагноз плексопатій.
- Регіональні та генералізовані больові синдроми тулуба та кінцівок.
- Ураження окремих периферичних нервів.

Запальні, інфекційно-запальні, інфекційно-алергічні, паразитарні та пріонові захворювання нервової системи. Повільні інфекції нервової системи.

1. Інфекційні захворювання головного мозку та його оболонок:
   - Вірусні та бактеріальні менінгіти.
   - Нейролюес (ранні та пізні форми)
   - Нейроревматизм.
   - Вірусні енцефаліти.
2. Розсіяний склероз та розсіяний енцефаломієліт, диференційна діагностика.

Судинні ураження нервової системи:

- Фактори ризику ЦВЗ.
- Кровопостачання головного та спинного мозку, регуляція мозкового кровообігу.
- Хронічні ЦВЗ
- Судинна деменція.
- Ішемічний інсульт, порушення венозного кровообігу, методи лікування.
- Тромбоз мозкових артерій.
- Геморагічний інсульт
- Диференційний діагноз при гострих порушення спінального кровообігу.
- Аневризми мозку.
- Топічна діагностика та лікування ішемічних уражень ГМ.

Патологія вегетативної нервової системи та нейроендокринні розлади

- Вегетативні судинні кризи та їх лікування.
- Клінічний розбір хворих з гіпоталамічним синдромом.
- Класифікація вегетативних розладів.

- Вегетативні синдроми (Синдром вегето-судинної дистонії, кардіалгічний синдром, гіпервентиляційний синдром , абдомінальний синдром, порушення терморегуляції).
- Синдром прогресуючої вегетативної недостатності
- Лицеві вегетативні невралгії
- Ангіотрофоневрози: хвороба та синдром Рейно, еритромелалгія, набряк Квінке, крапивниця, рідкісні форми ангіотрофоневрозов.
- Нейроендокринні розлади.

Травми нервової системи.

- Клінічні форми черепно-мозкової травми
- Струсом головного мозку та внутрішньочерепна гіпертензія
- Забій головного мозку.
- Субарахноїдальні крововиливи, епідуральні гематоми, субдуральні гематоми.
- Віддалені наслідки черепно-мозкових травм.
- Клінічні форми травм хребта та спинного мозку
- Струс спинного мозку.
- Забій спинного мозку.
- Гематомієлія
- Травми периферичного відділу нервової системи.
- Травматичні мононейропатії, плексопатії.
- Алгічно-рефлекторні синдроми.

Пухлини нервової системи.

- Клінічні прояви та особливості перебігу пухлин головного
- мозку
- Загальномозкові, вогнищеві, психопатологічні симптоми.
- Диференційна діагностика пухлин головного мозку.
- Пухлини спинного мозку.Диференційна діагностика пухлин спинного мозку.
- Пухлини периферичних нервів.
- Диференційна діагностика пухлин периферичних нервів

Епілепсія та епілептичні синдроми.
Соматоневрологічна патологія

Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля

Порушення сну. Інсомнії. Гіперсомнії.

Хвороба Паркінсоната синдроми паркінсонізму.Диференціальна діагностика, лікування.

Невідкладні стани в неврології. Коми та кризи різного генезу, діагностика та лікування.

Лікування та профілактика захворювань нервової системи

- Принципи раціональної фармакотерапії

Кваліфікаційна вимоги для лікарів-неврологів, які вступають до аспірантури за спеціальністю «Нервові хвороби»

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар-невролог повинен знати:

-організацію планової та екстреної медичної допомоги населенню в умовах України, та зокрема хворим із захворюваннями нервової системи;

-організацію медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуаційз масовими ушкодженнями та захворюваннями;

-питання етіології захворювань та патофізіології основних систем організму;

-основи генетики, алергології та імунології;

-сучасні методи дослідження нервової системи;

-клінічні ознаки та топічний діагноз захворювань головного та спинного мозку, периферичної та вегетативної нервової системи;

-сучасні методи профілактики та лікування захворювань нервової системи;

-інтенсивну терапію та реанімацію при невідкладних станах в неврології;

-особливості проявів та перебігу захворювань нервової системи в осіб похилого віку з наявністю супутньої патології;

-питання інфекційно-алергічних, спадкових та дегенеративних захворювань нервової системи та їх диференціальну діагностику;

-клінічні прояви основних захворювань серцево-судинної, дихальної, ендокринної, сечовидільної систем;

-основні методи надання першої медичної допомоги при невідкладних станах у неврології, серцево-судинній та дихальній недостатності, травмах, алергічному шоку та отруєннях;

-питання лікарняно-трудової експертизи при захворюваннях нервової системи.

Лікар-невролог повинен вміти:

-виявляти у хворого специфічні скарги характерні для відповідного захворювання;

-збирати анамнез та виділяти з нього можливі причини захворювання(гострого чи хронічного);

-проводити об'єктивне обстеження хворого, неврологічний статус, виявляти специфічні ознаки захворювання;

-вибирати мінімальний, необхідний для встановлення діагнозу, комплекс лабораторних, інструментальних, рентгенологічних та інших досліджень;

-на основі скарг, анамнезу життя та захворювання, даних об'єктивного дослідження встановити попередній діагноз, а потім на основі інтерпретації одержаних результатів додаткових обстежень та диференціального діагнозу сформулювати остаточний клінічний діагноз;

-визначати покази до термінової та планової госпіталізації;

-визначати покази до проведення складних, інвазивних методів дослідження;

-визначати необхідність проведення повторних досліджень;

-виконувати люмбальну пункцію;

-визначати необхідність спеціалізованих додаткових консультацій в залежності від особливостей захворювання, ускладнень та супутньої патології;

-обгрунтовувати схему комплексного лікування з врахуванням особливостей патологічного процесу, супутніх захворювань та ускладнень з використанням етіотропних, патоенетичних та симптоматичних засобів;

-своєчасно проводити корекцію призначеного лікування у випадках відсутності ефекту лікування та виникнення ускладнень;

-користуватися засобами реабілітації;

-проводити трудову експертизу з тимчасової та стійкої, часткової або повної непрацездатності, оформляти відповідну документацію;

-проводити заходи для профілактики рецедивів захворювання та його ускладнень;
-проводити статистичну обробку та аналіз результатів лікування, стан захворюваності в регіоні власної лікарняної діяльності;
-вести первинну медичну документацію, виконувати вибірку для складання звітів з різних аспектів діяльності;
-визначати ефективність проведених лікувально-профілактичних заходів;
-проводити самоконтроль за своєчасним та якісним виконанням власного плану роботи;
-керувати роботою середнього та молодшого медичного персоналу, організовувати та проводити підвищення його кваліфікації.

Список запитань на іспит
(включені в білети)

1. Відомі представники Київської школи неврологів.
2. Основні відомості про структурно-функціональну організацію нервової системи (нейрон, синапси, медіатори, нервові волокна, нейроглію тощо).
3. Відомості про філо- та онтогенез нервової системи.
4. Клінічна анатомія та фізіологія спинного мозку (клітинні елементи та провідні шляхи).
5. Структури спинного мозку, які приймають участь в забезпеченні функції чутливості. Види чутливості.
6. Рефлекторно-рухова діяльність спинного мозку. Рефлекторна дуга. М'язовий тонус.
7. Топічна діагностика ураження спинного мозку по поперечнику.
8. Синдромологія уражень спинного мозку на різних рівнях.
9. Анатомо-фізіологічні основи реалізації та регуляції функцій тазових органів і їх порушення.
10. Клінічна анатомія, фізіологія та топічна діагностика ураження повздовжнього мозку.
11. Клінічна анатомія, фізіологія та топічна діагностика ураження Варолієвого мосту.
12. Клінічна анатомія, фізіологія та топічна діагностика ураження середнього мозку.
13. Клінічна анатомія та топічна діагностика ураження нюхового нерву.
14. Патологія черепних нервів: клінічна анатомія, топічна діагностика та ознаки ураження зорового нерву.
15. Клінічна анатомія та топічна діагностика ураження окорухових нервів.
16. Клінічна анатомія та топічна діагностика ураження трійчастого нерву.
17. Клінічна анатомія та топічна діагностика ураження лицьового нерву.
18. Клінічна анатомія та топічна діагностика ураження бульбарної групи черепних нервів.
19. Клінічна анатомія та фізіологія, топічна діагностика ураження мозочку.
20. Внутрішня капсула: клінічна анатомія, фізіологія, топічна діагностика ураження.
21. Таламус та гіпоталамус: клінічна анатомія, фізіологія, топічна діагностика ураження. Лімбіко-ретикулярний комплекс.
22. Екстрапірамідна система: клінічна анатомія та фізіологія.
23. Анатомо-фізіологічні особливості кори головного мозку: локалізація функцій в корі головного мозку, порушення вищих коркових функцій.

24. Анатомо-фізіологічні особливості структур вегетативної нервової системи.
25. Анатомо-фізіологічні особливості оболонок, хоріоїдальних сплетінь, лікворної системи головного та спинного мозку.
26. Структура та функціонування гематоенцефалічного бар'єру.
27. Анатомо-фізіологічні особливості структур периферичного відділу нервової системи: гангліїв, корінців.
28. Анатомо-фізіологічні особливості структур периферичного відділу нервової системи: сплетінь.
29. Анатомо-фізіологічні особливості структур периферичного відділу нервової системи: периферичних нервів
30. Зони васкуляризації артерій головного мозку.
31. Анатомо-фізіологічні особливості кровопостачання спинного мозку.
32. Синдроми ураження ціліоспінального центру.
33. Головокружіння: причини, клінічні прояви, діагностичні особливості.
34. Гіпотонічні гіперкінези: топічна діагностика, клінічні прояви.
35. Люмбальна пункція, вимірювання лікворного тиску, проби. Дослідження ліквору.
36. Клініко-діагностичне значення рентгенологічних методів дослідження в неврології: краніографія та спондилографія.
37. Клініко-діагностичне значення ультразвукового дослідження судин в неврології.
38. Клініко-діагностичне значення офтальмологічного дослідження в неврології.
39. Клініко-діагностичне значення отоневрологічного дослідження в неврології.
40. Клініко-діагностичне значення електроенцефалографії в неврології.
41. Клініко-діагностичне значення імунологічних методів дослідження у неврології.
42. Клініко-діагностичне значення рентгенологічних методів дослідження в неврології: КТ головного мозку та спинного мозку.
43. Клініко-діагностичне значення магнітно-резонансної томографії (МРТ) головного мозку та позітронно-еміссійної томографії (ПЕТ).
44. Клініко-діагностичне значення електроміографії в неврології.
45. Міастенія: клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики, диференційної діагностики.
46. Спадкова атаксія Фридрайха: клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики, диференційної діагностики.
47. Диференційна діагностика спадкової атаксії Фридрайха та атаксії П'єра-Марі.
48. Хвороба Паркінсона: етіологія, патогенез, клінічні прояви.
49. Хвороба Паркінсона: особливості перебігу, діагностики, диференційної діагностики.

50. Деменція: клінічні прояви, діагностичні шкали.
51. Хвороба Гентінгтона: клінічний перебіг, диференційна діагностика.
52. Невральна аміотрофія Шарко-Марі-Тута: етіопатогенез, клінічні прояви диференційна діагностика.
53. Клінічні прояви та диференційна діагностика міопатії Дюшена та міопатії Ерба-Рота.
54. Значення дизрафічного статусу в неврології.
55. Прогресуючий над'ядерний параліч: патогенез, клінічні прояви, диференційна діагностика.
56. Ессенціальний тремор: клінічні особливості перебігу, диференційна діагностика.
57. Боковий аміотрофічний склероз: клінічні прояви, особливості діагностики та диференційної діагностики.
58. Синдром Туретта: патогенез, клінічні прояви, диференційна діагностика.
59. Клінічний перебіг та диференційна діагностика міотонії Томпсона.
60. Гепатоцеребелярна дегенерація Коновалова-Вілсона клінічна картина, особливості перебігу, диференційної діагностики.
61. Сирингомієлія: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика.
62. Дитячий церебральний параліч: патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика.
63. Верхній плечовий плексит-параліч Ерба-Дюшена: клініка, перебіг та диференційний діагноз.
64. Нижній плечовий плексит Дежеріна-Клюмпке: клініка, перебіг та диференційний діагноз.
65. Вертеброгенні ураження нервової системи: етіологія, патогенетичні механізми, прояви, діагностика, диференційна діагностика.
66. Лицеві вегеталгії: патогенетичні механізми, особливості перебігу, діагностика, диференційна діагностика.
67. Дизметаболічні полінейропатії (при гіпо- та авітамінозах, цукровому діабеті): патогенез, клінічний перебіг, диференційний діагноз.
68. Клінічна класифікація захворювань периферичного відділу нервової системи.
69. Принципи і особливості лікування невропатії лицьового нерву.
70. Класифікація первинних і вторинних інфекційно-алергічних захворювань нервової системи.
71. Принципи і особливості лікування менінгітів.
72. Серозні менінгіти: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
73. Пріонові захворювання з ураженням нервової системи: патогенетичні механізми, клінічні прояви, діагностика.
74. Епідемічний енцефаліт Економо: етіологія, клінічний перебіг, диференційний діагноз.

75. Сезонні паненцефаліти (кліщові та комарині): етологія, клінічний перебіг, диференційний діагноз та прогноз.
76. Ранні форми сифілісу нервової системи: клінічні прояви, диференційна діагностика.
77. Пізні форми сифілісу нервової системи: клінічні прояви, диференційна діагностика.
78. Туберкульоз нервової системи: патогенетичні механізми розвитку, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика.
79. Ураження нервової системи при СНІДі: патогенез розвитку, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика.
80. Розсіяний склероз: патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційний діагноз.
81. Герпетичні ураження нервової системи: патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
82. Енцефаломієлополірадікулоневрити: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
83. Арахноїдіт головного мозку: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
84. Синдром Гійєн-Барре: клінічні прояви, перебіг та засади лікування.
85. Лейкоенцефаліти: клінічні форми, диференційний діагноз, прогноз.
86. Регуляція мозкового кровообігу.
87. Синдроми ураження артерій головного мозку.
88. Фактори ризику цереброваскулярної патології.
89. Класифікації судинних захворювань головного і спинного мозку.
90. Гострі порушення мозкового кровообігу: класифікація, етіологія, патогенез.
91. Гострі ішемічні порушення мозкового кровообігу. Особливості клінічних проявів. Діагностика та диференційна діагностика.
92. Інтенсивна терапія церебрального інсульту в гострому періоді.
93. Транзиторні порушення мозкового кровообігу: етіологія, патогенез, особливості клінічних проявів, діагностика та диференційна діагностика.
94. Геморагічний інсульт: класифікація, етіологія, патогенез. Особливості клінічних проявів. Діагностика та диференційна діагностика.
95. Субарахноїдальні крововиливи: клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики.
96. Хронічна ішемія мозку (хронічна недостатність мозкового кровообігу): етіологія, патогенетичні механізми, діагностика та диференційна діагностика.
97. Принципи і особливості патогенетичного лікування хронічної ішемії мозку.
98. Ураження нервової системи при церебральному атеросклерозі: патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика.

99. Порушення спінального кровообігу: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
100. Медико-соціальна експертиза хворих на хронічну ішемію мозку.
101. Мігрень: класифікація, етіологія, діагностика та диференційна діагностика.
102. Черепно-мозкова травма: класифікація, патогенез, клінічні форми, диференційна діагностика.
103. Принципи лікування травм нервової системи.
104. Травми спинного мозку. Діагностика та диференційна діагностика.
105. Пухлини головного мозку: класифікація, діагностика та диференційна діагностика.
106. Епілепсія: класифікація, етіологічні чинники, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
107. Принципи та особливості лікування епілепсії.
108. Принципи лікування неврологічних розладів при клімаксі.
109. Синдроми ураження центральних відділів вегетативної нервової системи: вегето-судинна дистонія.
110. Принципи та особливості лікування вегето-судинних дистоній.
111. Диференційна діагностика синкопальних станів.
112. Ураження нервової системи при ендокринних захворюваннях: патогенез, клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
113. Ураження нервової системи при захворюваннях серця та аорти: патогенез, клінічні прояви, діагностика.
114. Ураження нервової системи при артеріальній гіпертензії: патогенез, клінічні варіанти, діагностика, диференційна діагностика.
115. Загальні відомості про невідкладні стани. Клінічні форми порушення свідомості. Діагностика та диференційна діагностика.
116. Основні принципи надання допомоги при критичних станах. Штучна вентиляція легень та зовнішній масаж серця.
117. Набряк головного мозку: клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика.
118. Принципи і особливості лікування гострого ішемічного інсульту в залежності від патогенетичного підтипу.
119. Принципи і особливості консервативного лікування субарахноїдальних крововиливів.
120. Принципи та особливості профілактики судинних захворювань нервової системи.
121. Вегетотропні препарати в неврологічній практиці.
122. Принципи реабілітації в неврології.
123. Сучасні підходи до лікування невралгій.
124. Принципи та особливості лікування нервово-м’язових захворювань.
125. Сучасні підходи до лікування вегеталгій.
126. Сучасні підходи до лікування пухлин головного мозку.
127. Принципи і особливості лікування мігрені.

128. Профілактика та диспансеризація в неврології.
129. Принципи лікування невідкладних станів в неврології.
130. Принципи і особливості лікування корінцевих больових синдромів.
131. Фізіотерапевтичні методи в неврології.
132. Лікувальні блокади в неврології.
133. Гіпотензивні засоби в неврологічній практиці.
134. Вазоактивні засоби в неврологічній практиці.
135. Дегідратаційні засоби в неврологічній практиці.
136. Біогенні стимулятори в неврологічній практиці: покази, протипокази, особливості призначення.
137. Вітаміни в неврологічній практиці: покази, протипокази, особливості призначення.
138. Десенсибілізуючі засоби в неврологічній практиці: покази, протипокази, особливості призначення.
139. Противірусні засоби в неврологічній практиці.
140. Антибактеріальні засоби в неврологічні практиці.
141. Імунотропні засоби в неврологічній практиці.
142. Кортикостероїди в неврологічній практиці: покази, протипокази, побічна дія, особливості призначення.
143. Нестероїдні протизапальні препарати в неврологічній практиці.
144. Протипаркінсонічні засоби.
145. Протисудомні засоби.
146. Ноотропні засоби в неврологічній практиці.
147. Седативні і снодійні засоби в неврологічній практиці.
148. Особливості клінічної фармакотерапії в неврології.

Критерії оцінювання

З метою підвищення якості оцінювання рівня знань вважаємо за доцільне кожному теоретичному питанню та клінічній задачі надавати 100% за повну відповідь, 50% за неповну відповідь та 0% при відсутності відповіді. При оцінюванні тестових завдань за 1 правильно розв'язане тестове завдання нараховується 10%, якщо відмічені всі правильні відповіді і не відмічена жодна з неправильних відповідей. Якщо у тестовому завданні не відмічена жодна з правильних відповідей, або відмічені не всі варіанти правильних відповідей, або разам із правильними відповідями відмічена хоча б одна неправильна відповідь, то за таку те відповідь на тестове завдання нараховується 0%.

Оцінка «Відмінно» ставиться при відповіді на 4 теоретичне запитання, 1 клінічну задачу та ≥8 відповідей на тестові запитання при наявності 500% – 480% відсотків та більше (3 повних відповіді на запитання та 1 неповна на теоретичні запитання білету і повне або часткове рішення ситуаційної задачі).

Оцінка «Добре» ставиться при наявності 470% – 430% відсотків та більше.

Оцінка «Задовільно» ставиться при наявності 420% – 350% відсотків та більше.

Оцінка «Незадовільно» ставиться при наявності <350% відсотків.

Іспит до аспірантури за спеціальністю «Нервові хвороби» не передбачає оцінювання практичних навичок, оскільки особи, які беруть участь у конкурсі на вступ до аспірантури, є лікарями-неврологами стаж роботи у закладах охорони здоров'я не менше 3 років.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

1. Акимов Г.А., Одинак М.М. Дифференциальная диагностика нервных болезней. С.-Пб.; "Гиппократ"-2004.-600 с.
2. Атлас секционной анатомии человека на примере КТ- и МРТ-срезов. Том 1. Голова и шея Торстен Б. Мёллер, Эмиль Райф. М.: МЕДпресс-информ. 2010
3. Бадалян Л.О. Детская неврология.-М.: МЕД пресс информ, 2001.-608 с.Белова А.Н. Нейрореабилитация. Рук-во для врачей –М.: Антидор, 2000г.-568с
4. Бер М., Фротшер М. Топический диагноз в неврологи по Петеру Дуусу : анатомия, физиология, клиника / пер. с англ. под ред. З. А. Суслиной.- 4-е изд. – М: Практическая медицина, 2009.-478с.
5. Биллер Х. Практическая неврология. Т.2. Лечение: - М.: Мед. лит., 2005.-416 с.
6. Болезнь Паркинсона: диагностические критерии и стратегия лечения: Учебное пособие// Ю.И. Головченко, И.Н. Карабань, Т.Н. Калищук-Слободин, С.П. Московко, Н.В. Карабань. –К., 2008.-68с.
7. Бразис П.У. Топическая диагностика в клинической неврологии / Пол У. Бразис, Джозеф К. Мэсдью, Хосе Биллер; Пер. с англ. Под общ. ред. О. С. Левина. М.: МЕД.- пресс-информ, 2009.-736.
8. Брильман Дж. Неврология./ Джон Брильман, Скотт Коэн; Пер. с англ. – М.: МЕДпресс-информ, 2007.-224с.
9. Вегетативные расстройства: клиника, диагностика, лечение, под редакцией -Москва МИА 2010
10. Виктор Н. Кассар-Пулличино, Хервиг Имхоф Спинальная травма в свете диагностических изображений М.: МЕДпресс-информ. 2009.
11. Виленский Б.С. Неотложные состояния в неврологии: руководство для врачей /Б.С. Виленский - СПб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2006-512с.
12. Виничук С.М. Довбонос Т.А. Современная диагностика и лечение острых ишемических нарушений мозгового кровообращения (Метод.рекомендации).-К., 2000.-32с.
13. Виничук С.М. Черенько Т.М. Ишемический инсульт: эволюция взглядов на стратегию лечения.-К., 2003.-120с.Б.С. Виленский. Инсульт: .-2-е изд., доп.-Спб.: ООО "Издательство Фолиант", 2002.-397 с.
14. Воронова Н. В., Климова Н. М., Менджерицкий А. М. Анатомия центральной нервной системы: Учебное пособие для студентов вузов / Н. В. Воронова, Н. М. Климова, А. М. Менджерицкий. — М.: Аспект Пресс, 2005. — 128 с.
15. Гнездицкий В.В., Пирадов М.А. Нйрофизиология комы и нарушения сознания (анали и интерпретация клинических наблюдений). Иваново: ПресСто, 2015 г. - 528 с.

16. Григоров Ю. Козловская С. Семесько Т. Питание при гипертонической болезни и в ее профилактике. Doctor (Журнал для практикующих врачей), 2003, №3, с.64-66
17. Гринберг Д.А. Клиническая неврология/ Д.А. Гринберг, М.Дж. Аминофф, Р.П. Саймон; Пер. с англ. Под общ. ред. д.м.н. О.С. Левина - М.: МЕД-Пресс-информ, 2004.-520 с.
18. Губа Г.П., Губа С.Г. Справочник по неврологической семиологии. Симптомы, синдромы, функциональные пробы, К.: Академпресс. - 1996. -440 с.Густов А.В. Сигрианский К.И. Столярова Ж.П.
19. Демиденко Т.Д., Ермакова Н.Г., Основы реабилитации неврологических больных// СПб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2004-304с.
20. Диагностика ишемического инсульта: учебное пособие/ В.Н. Григорьева, Е.В. Гузанова, Е.М. Захарова – Н.Новгород: Изд-во Нижегородской государственной медицинской академии, 2008. – 192с.
21. Дифференциальная диагностика нервных болезней: Руководство для врачей./Под ред. Акимова Г.А., Одинака М.М. Изд. 3-е, испр. и доп. - С.Пб.; "Гиппократ"-2004.-744 с.
22. Дифференциальный диагноз в неврологии Марко Мументалер, Клаудио Бассетти, Кристоф Детвайлер М .: МЕДпресс-информ. 2009
23. Епифанов В.А., Епифанов А.В. Восстановительное лечение при заболеваниях и повреждениях позвоночникаМ.: МЕДпресс-информ. 2010
24. Епифанов В.А., Епифанов А.В.Остеохондроз позвоночникаМ.: МЕДпресс-информ 2008
25. Заболевания вегетативной нервной системы по ред. А.М.Вейна. Руководство. М.: Медицина.-1991.-524 с.
26. Иллариошкин С.Н., Левин О.С. Болезнь Паркинсона и расстройства движений. М.: НЦН РАМН. – 2011. – 413 с.
27. Иллариошкин С.Н., Руденская Г.Е., Иванова –Смоленская И.А. Наследственные атаксии и параплегии //М.:МЕД пресс-информ. 2006.-416с.
28. Инсульт. Справочник практического врача.//Под ред. Т.С. Мищенко.–К.: Издатель Д.В. Гуляев, 2006.- 220с.
29. Инсульт: Практическое руководство для ведения больных //Ворлоу Ч.П. Деннис М.С., Ван Гейн Ж., Ханкий Г.Ж и др. Пер. с англ. А.В. Борисова, Л.В. Бульбы, Ю.И. Бульбы и др. Под ред. А.А. Скоромца и В.А. Сорокоумова. – СПб.:Политехника, 1998, 629с.
30. Інсульт. Тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогнози(посібник для лікаря-практика)/Зозуля І.С., Головченко Ю.І., Онопрієнко О.П.-К.: Світ Успіху,2010-320с.
31. Кадыков А.С., Манвелов Л.С., Шахпаронова Н.В. Хронические сосудистые заболевания головного мозга. М.: ГЭОТАР – Медиа. – 2013. – 232 с.
32. Калашникова Л.А., Добрынина Л.А. Диссекция артерий головного мозга: ишемический инсульт и другие клинические проявления. Монография.

М.: ВАКО. – 2013. – 208 с.
33. Калинин Р.Е. Влияние вертеброгенной компрессии позвоночной артерии на гемодинамические параметры сосудов головы и шеи. ГЭОТАР-Медиа. 2015 г. – 168 с.
34. Карвасарский Б.Д. Неврозы.-2-е изд., перераб. и доп.-М.: Медицина, 1990.-576 с.
35. Карлов В.А. Неврология: руководство для врачей. 3-е изд., -М.:ООО «Медицинское информационное агентство»,2011.-664с.
36. Клиническая диагностика в неврологии: руководство для врачей**.** Одинак М. М., Дыскин Д. Е.СПб.: СпецЛит, 2010.
37. Ласков В.Б., Сумин С.А. Неотложная неврология Москва МИА 2010
38. Левин О.С. Неврология: справочник практического врача / О.С. Левин, Д.Р. Штульман. – 8-е изд. - М.: МЕДпресс-информ, 2012.- 1024с.
39. Лемман-Хорн Ф. Лечение заболеваний нервной системы //Лемман-Хорн Ф., А. Лудольф. Пер. с нем. Под общ ред О.С. Левина. – М.:МЕД пресс-информ. 2005.-528с.
40. Лечение поясничных спондилогенных неврологических синдромов //Под ред А.А. Скоромца.- СПб. «Гиппократ». 2001.-160с.
41. Лобзин С.В. Пункции и блокады в неврологии. С.-Пб.: "Гиппократ".- 2000.-126 с.
42. Лучевая диагностика. Головной мозг.,/ К.Зартор, С. Хеннель, Б.Кресс, - М.:»Медпресс информ» 2011.-320с.
43. Малик О., Доннелли Э., Барнетт М. Бойко А.Н. Рассеянный склероз. Краткий справочник. Практическая медицина. Москва. 2015 г. - 128с.
44. Машковский М.Д.. Лекарственные средства. – . - 15-е изд. Перераб., испр., доп. - М.:ООО «Издательство Новая Волна» , 2005.-1200с.
45. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога: підручник /Зозуля І.С., Вершигора А.В., Боброва В.І. та інш; за ред. проф. Зозулі І.С.К.: ВСВ «Медицина», 2012.-728с.
46. Миастения: монография/ Е.К. Сепп, В.Б. Ланцова. – М. АНО Учебный центр «Невромед- Клиника»,- 2008.- 112с.
47. Мументалер М., Бассетти К., Дэтвайлер К. Дифференциальный диагноз в неврологии: руководство по оценке, классификации и дифференциальной диагностике неврологических симптомов. М.:МЕДпресс-информ. – 2014. – 360с.
48. Мурашко Н.К. и соавт. Алгоритм прогнозирования развития когнитивных нарушений у больных с артериальной гипертензией и атеросклерозом коронарных и церебральных артерий. Методические рекомендации. /Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика, ГУ «Национальный институт сердечно-сосудитой хирургии имени Н.Н. Амосова». Киев. - 2014.-С.40.
49. Мурашко Н.К. та співавтори. Догоспітальный етап при ішемічному інсульті. Методичні рекомендації. /НМАПО імені Шупика П.Л. Київ. - 2014.-С.26.
50. Мурашко Н.К. та співавтори. Міофасціальна терапія. Методичні

рекомендації. /Национальна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. Київ. - 2014.-С.20.
51. Мурашко Н.К. та співавтори. Ураження нервової системи при серцево-судинних захворюваннях. Присвячено 100-річчю з дня народження М.М. Амосова. Методичні рекомендації. /НМАПО імені Шупика П.Л. Київ. - 2014.-С.42
52. Неврологический статус и его интерпретация Учебное руководство для врачей А. А. Скоромец, А. П. Скоромец, Т. А. Скоромец. М.: МЕДпресс-информ. 2010
53. Неврология /Марко Мументалер, Хейнрих Маттле; Пер. с нем.; Под общ. ред. О.С. Левина.- М.: МЕД.- пресс-информ, 2007.-920 с.
54. Одинак М.М., Живолупов С.А. Заболевания и травмы периферической нервной системы (обобщение экспериментального и клинического опыта): руководство для врачей / М.М. Одинак, С.А. Живолупов. – СПб.: Спецлит., 2009. – 367с.
55. Ортопедическая неврология(вертеброневрология). Руководство для врачей.Попелянский Я.Ю.М.: МЕДпресс-информ. 2008
56. Петер Дуус Топический диагноз в неврологии. Анатомия. Физиология. Клиника. М.:ИПЦ "Вазар-Ферро".-1997.-380 с.
57. Пирадов М.А., Супонева Н.А. Синдром Гийена – Барре: диагностика и лечение. М.:МЕДпресс. – 2011. – 208 с.
58. Рассеянный склероз. /Под ред. Гусева Е.И., Завалишина И.А., Бойко А.Н.М.: Реал Тайм, 2011. 528 с.
59. Руководство к практическим занятиям по топической диагностике заболеваний нервной системы.// Под ред. Скворцовой В.И. - М.: Литтерра, 2006.-272с.
60. Руководство по неврологии./Джон Поли, Эрик М Дэтолыие / перевод с анг. Под ред. РАМН Н.Н. Яхно М. « ГЕОТАГ-МЕДИА» 2011, 688с.
61. Санадзе А.Г., Касаткина Л.Ф. Клиническая электромиография для практических неврологов. Руководство. Библиотека врача-специалиста. ГЭОТАР-Медиа, 2015 г. - 64 с.
62. Сандригайло Л.И. Вспомогательные методы диагностики в неврологии и нейрохирургии: Атлас/ Под ред. И.П. Антонова.-Мн.:Выш. шк.,1986.-271 с.
63. Скоромец А.А. Неврологический статус и его интерпритация: учебное руководство для врачей /А.А. Скоромец, А.П. Скоромец, Т.А. Скоромец; под рук. Проф. М.М.Дьяконова. -2-е изд. М.: МЕДпресс-информ, 2012.-264с.
64. Слободин Т.Н. Клиническая и нейровизуализационная диагностика деменции /Український неврологічний журнал . 2012, №4(25),с.16-27.
65. Современные методы механотерапии в медицинской реабилитации: Науч.-мед. пособие/ под ред И.З. Самосюка. – К.: Наук. Світ, 2009.- 184с.
66. Сотрясение головного мозга: Тактика лечения и исходы /Лихтерман Л.Б., Кравчук А.Д., Филатова М.М. – М.: ОАО ордена «Знак Почета» Смоленская областная типография им. В.И. Смирнова, 2008. - 58с.

67. Справочник врача. Деменция./ Киев, Издатель Д.В.Гуляев.2008.
68. Справочник по психофармакологии / А.А. Бажин. – СПб.:Спецлит., 2009. – 64с.
69. Старченко А.А. Справочное руководство по клинической нейрореаниматологии /под ред.Хилько В.А. – СПб, ООО “Санкт-Петербургское медицинское издательство”, 2002.-672с.\
70. Суслина З.А. Клиническое руководство по ранней диагностике, лечению и профиатике сосудистых заболеваний головного мозга. МЕДпресс-информ. 2015 г. – 440 с.
71. Суслина З.А., Варакин Ю.Я. Клиническое руководство по ранней диагностике, лечению и профилактике сосудистых заболеваний головного мозга. МЕДпресс-информ. 2015 г – 440 с.
72. Суслина З.А., Максимова М.Ю. Частная неврология. М.: “Практика”. – 2012. – 272 с.
73. Т.Брандт, М. Дитерих, М. Штрупп. Головокружение. Пер. С англ.. – М., „Практика”, 2009. 200с.
74. Ткаченко Е.В. Ствол головного мозга: анатомо-физиологические основы поражений. Серия «Увлекательная неврология».-Киев, 2002.-116с. с ил.
75. Трещинская М.А., Мищенко Т.С., Шестопалова Л.Ф. Клинические шкалы и психодиагностические тесты в диагностике сосудистых заболеваний головного мозга. //Метод.рекоменд.: Харьков, 2008.-36с.
76. Триумфов А.В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы./А.В. Триумфов -17-е изд., М.: МЕД.- пресс-информ, 2012.-264 с.
77. Уніфікований клінічній протокол медичної допомоги. Ішемічний інсульт (екстрена, первинна, вторинна (спеціалізована) медична допомога, медична реабілітація). Розробники: Хобзей М.К., Міщенко Т.С та інш. 2012.
78. Ферстл Х., Мелике А., Вайхель К., Левин ОС. Деменция. 2015 г. – 112с.
79. Холин А.В. Допплерография и дуплексное сканирование сосудов. МЕДпресс-информ. 2015г. 96 с.
80. Холин А.В. Магнитно-резонансная томография при заболеваниях центральной нервной системы. - С.-Пб.: "Гиппократ".-2000.-190 с.
81. Хронические нейроинфекции /Под ред. И.А. Завалишина, Н.Н. Спирина, А.Н. Бойко М. : ГЭОТАР-Медиа, 2011. 560 с.
82. Цинзерлинг В.А., Чухновина М.Л. Инфекционные поражения нервной системы Вопросы этиологии, патогенеза, диагностики. Рук-во для врачей. //СПб. Изд. СЛБИ-СПб, 2005. -352с.
83. Шкали в клінічній неврології. Київ, Видавець Д.В.Гуляев.2009.Штульман Д.Р., Левин О.С. Неврология. //Справочник практического врача. 5-ое изд., переработанное.-М.: МЕДпрессинформ., 2007. – 960с.
84. Шток В.Н.. Головная боль.- М.: Медицина, 1988.-304 с.
85. Шток В.Н.. Фармакотерапия в неврологии/ Практическое руководство.-2-е изд., перераб. и испр.-М.: Медицинское информационное агенство, 2000.-301 с.

86. Штульман Д.Р., Левин О.С. Неврология: справочник практического врача, 8-ое изд., переработанное.-М.: МЕДпрессинформ., 2012. – 1024с.
87. Яхно Н.Н. Штульман Д.Р. Заболевания нервной системы. -М., Медицина, 2003.
88. Яворська Н.П., Гриб В.А., Смілевська В.В., Геник С.І. За ред. доц. Яворської Н.П., проф. Гриб В.А. Діагностичні алгоритми в неврології. – К.: Видавничий дім Медкнига. – 2016.

Голова предметної комісії
завідувач кафедри неврології №1 Ю. І. Головченко